

IRODALMI ÉRTESITŐ.

Rédiger Géza költeményei. Második kötet. Kolozsvár, 1901. (Gámán János örökösei.) 8. r. 1—179 l. Ára 2:40 kor., velin-papíron 3 korona. — A Keresztény Magvető olvasói előtt jól ismert név a Rédiger Géza neve, ki a fenti cím alatt most rendezte sajtó alá költeményeinek második kötetét. A kötet tartalmát hazafias, vallásos, társadalmi, politikai költemények, dal, románcz, hymnus, életkép, népmese, legenda, zsoltárok, epigrammok teszik. A meglett férfikor komoly tüze és mély eszmegazdagsága árad szét e költeményeken. Rédiger Géza határozott költői lélek, meleg, lobbanékony és a behatások iránt fogékony szívvvel, mely minden szépért, nagyért hevülni tud. Lelke tele van nemes idealizmussal: emelt fővel s kétségbeesni nem tudó büszke öntudattal hirdeti az erény diadalát, a kebel nemesebb érzéseinek jogosultságát, bár tudja, hogy e kalmár-világban „csak gúny fogadja az ábrándozót“. Hazafias költeményeiben most mély borongással, majd szilaj fájdalommal kesereg a jelen sivárságán: az oltár ledöntve, a hit összetörve, a honszeretet szent zsolozsmáit fölkent próféták nem zengik, a honszerelem szent tüze kihamvadott, szétdőntve, rontva, sárba tiporva minden, mi nagy és dicső volt a multban, s nincs a ki fölrázza, önérzetre ébreszsze ezt az alvó nemzetet. De azért nem csügged, hisz a nemzet életerejében. „Ne féltse senki e nép elveszését: jövő nagyságát magában hordja“. Ime már is „közelg a bárka, mely az új világot magába rejti“. A keleti háboru hírére csatasípot ragad s a török-magyar ölelkezés mámorában szilaj ujjongása csatára tüzelő riadó harsonává izmosul. Olyan jól esik hallanunk ezt az erős férfias hangot ma, midőn — kevés jóra való lantpengetőnk kevés jóra való alkotását leszámítva — a nagy tömeg léha és minden erkölcsi tartalom nélküli riporter-poesise ütött tanyát a Múzsák szent berkében s minden bokorból a világfájdalmas modernség limonádé-ízű pityergése vagy a mívelt nyugat csodálatától eltelt s az anyaföld lüktető szívverését nem értő és nem érző kozmopolita-költészet félig idegen hangja szól. — Hazafias költeményei mellett éppen oly sikerültek vallásos költeményei is. A

ragyogó phantasiája költő-pap itt éppen elemében van. A leborulás szent mysteriuma az áhitat ihlettségét lehelí a szárnyaló gondolatba. A koronás dalmok fenséges költészetétől lelke ihletet, stilusa szint, nyelve zordon erőt, képzelete merész szárnyalást nyert. A VI. zsoltár („Uram, ki búsulsz . . .“) szaggató bünbánata oly megrázó erővel zokog a Rédiger egyszerű nyelvén, hogy nem habozunk vallásos költészetünk egyik legszebb gyöngyének tekinteni. Általában a többiek is sikerültek. Családi, társadalmi, bölcséleti költeményei eredeti költői egyéniséget árulnak el. „Juhász bojtárja“ pedig a népies elbeszélő költészetnek egyik legremekőbb darabja, melyet mostanában olvashattunk. Meg vagyunk győződve, hogy a kritika rideg bonczoló kése ha fedezhet is fel hibát, egy-egy provinciális szólamot, azoknak túlhegyreszedése mellett sem sokat árthat a Rédiger koszoruja épségének. (P. M.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Angliában az új király VI. Eðvard leendő megkoronáztatása alkalmából a királyi esküforma tárgyalás alá került a parlamentben abból az okból, hogy a katholicismus ellen igen éles kifejezést tartalmaz. A kormány hajlandóságot mutatott az enyhítésre és tényleg oly formában is terjesztette a szöveget a parlament elé, melyet a róm. kath. vallású képviselők is elfogadhattak. A főrendi házban a javaslat harmadszori felolvasásakor a katholicus peerek a kormány előzékenységét azonban úgy méltányolták, hogy továbbmenő követelményekkel állottak elé, t. i. annak a kihagyását is kívánták, hogy a király a protestantismushoz hű lesz. Salisbury kormányelnök erre igen találó nyilatkozattal felelt. „A kormány most tudja, hogy a róm. katholicusok az eredeti királyi esküben levő sértő szavak kihagyását nem kívánák, *ha egyidejűleg az eskünek az a része is visszavonatnék, mely a protestans trónutódlást biztosítja.* A kormány azonban sohasem nyilvánított oly szándékot, hogy az eskünek ezt a részét visszavonja.“

Franciaországban az *egyesületi* törvényt, melylyel a köztársasági kormány a szerzetrendek politikai működését akarja ellenőrizni, a senatus is elfogadta 179 szóval 99 ellenében. A lapok tudósítása szerint több felosztott szerzetrend Luxemburgban vásárolt földbirtokot, hogy ott kolostorokat alapítsanak. Más országot is próbálnak vagyonukkal boldogítani a Franciaországból kiszorított szerzetrendek. Német-